
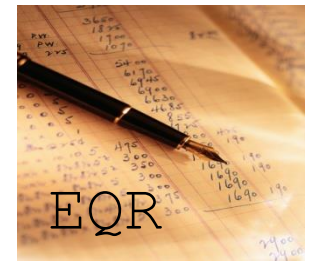
REDOVISNINGSPROBLEM

*- AKTUELLA REDOVISNINGSPROBLEM OCH
HUR DE PÅVERKAR PLACERARE*

*Peter Malmqvist
Finansanalytiker*

PETER MALMQVIST

ÖVERVAKARE AV BÖRSBOLAGS REDOVISNING

TENDENSER I BÖRSBOLAGENS DELÅRSRAPPORTER 1997-2000

RÅDET FÖR FINANSIELL RAPPORTERING 2001-2004

NASDAQ STOCKHOLM - ÖVERVAKNING 2005-2019

NÄMNDEN FÖR REDOVISNINGSTILLSYN 2020-

AKTIEANALYTIKER

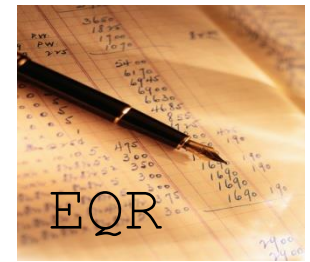
STOCKHOLM FONDKOMMISSION, ARAGON FONDKOMMISSION,
NORDNET, REMIUM, AKTIESPARARNA

EKONOMIJOURNALIST

SVD NÄRINGS LIV, SVT AKTUELLT, PRIVATA AFFÄRER,
AKTIESPARAREN

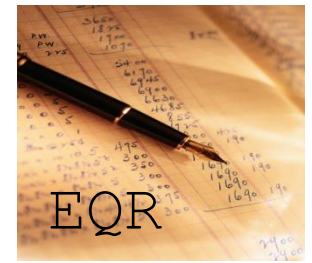
AKTUELLA REDOVISNINGSPROBLEM

VIKTIGA STANDARDS

- *IAS 1 – definition av rörelseresultat*
- *ESMA – alternativa resultat/nyckeltal*
- *IFRS 3 – goodwill, övriga immateriella tillgångar*
- *IAS 36 – nedskrivningar*
- *IAS 40 – förvaltningsfastigheter*
- *IFRS 13 - värderingsantaganden*

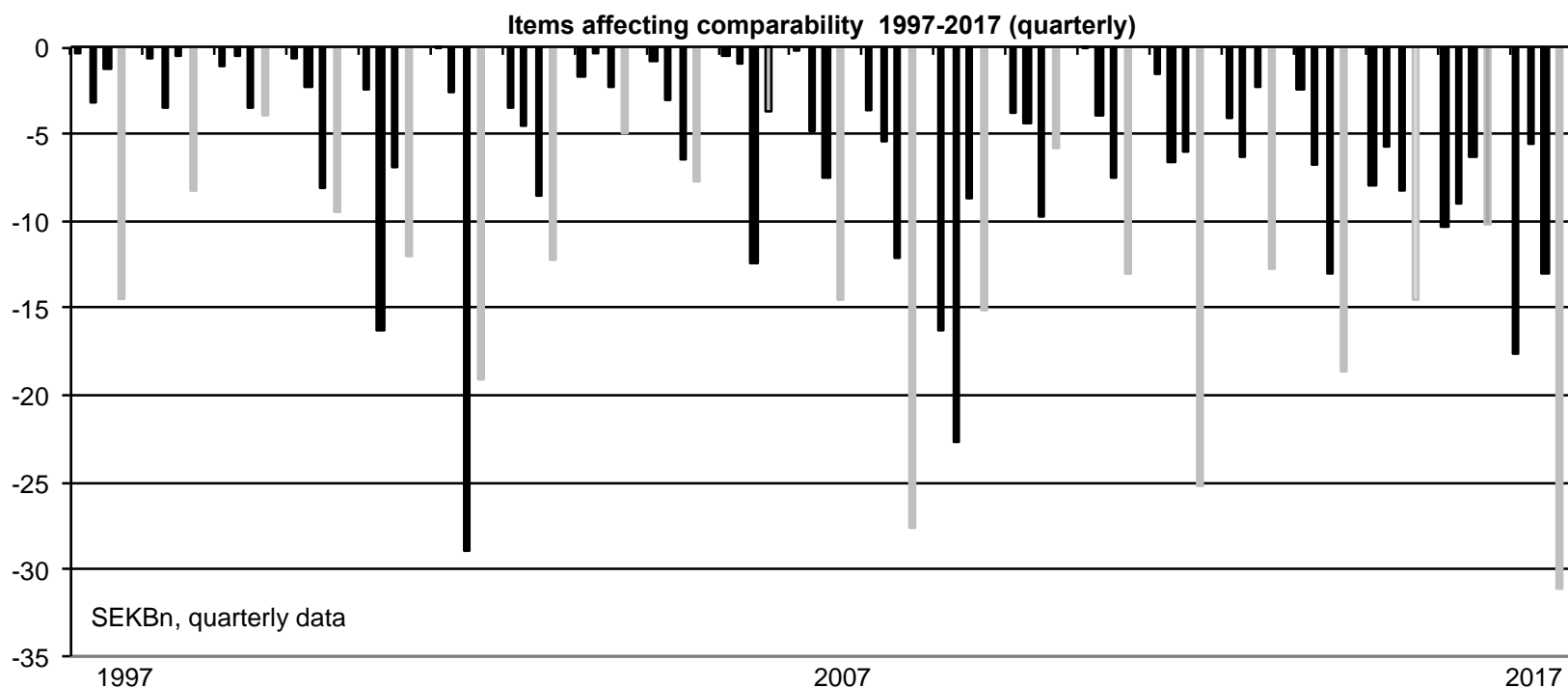
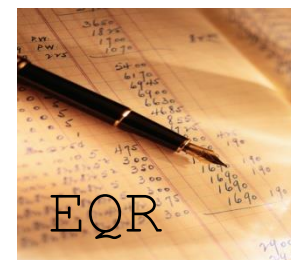

JUSTERADE RESULTATMÅTT

(IAS 1, ESMA GUIDELINES)

Justerade resultatmätt (ESMA)

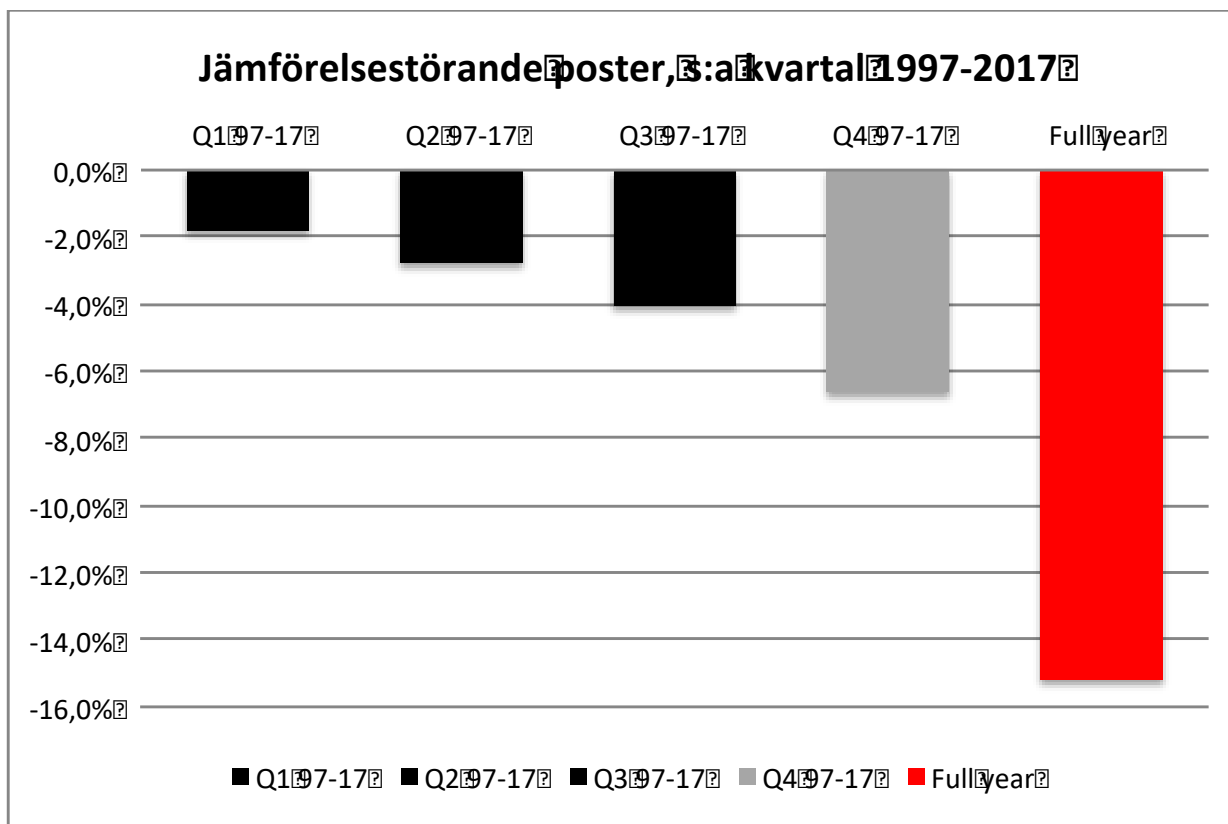
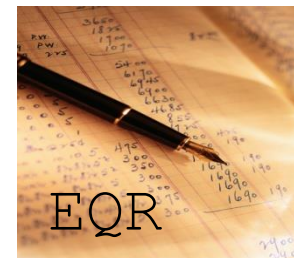
Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster ökar när konjunkturen försämras.

Justerade resultatmätt (ESMA)

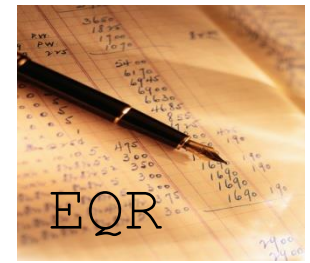
Jämförelsestörande poster

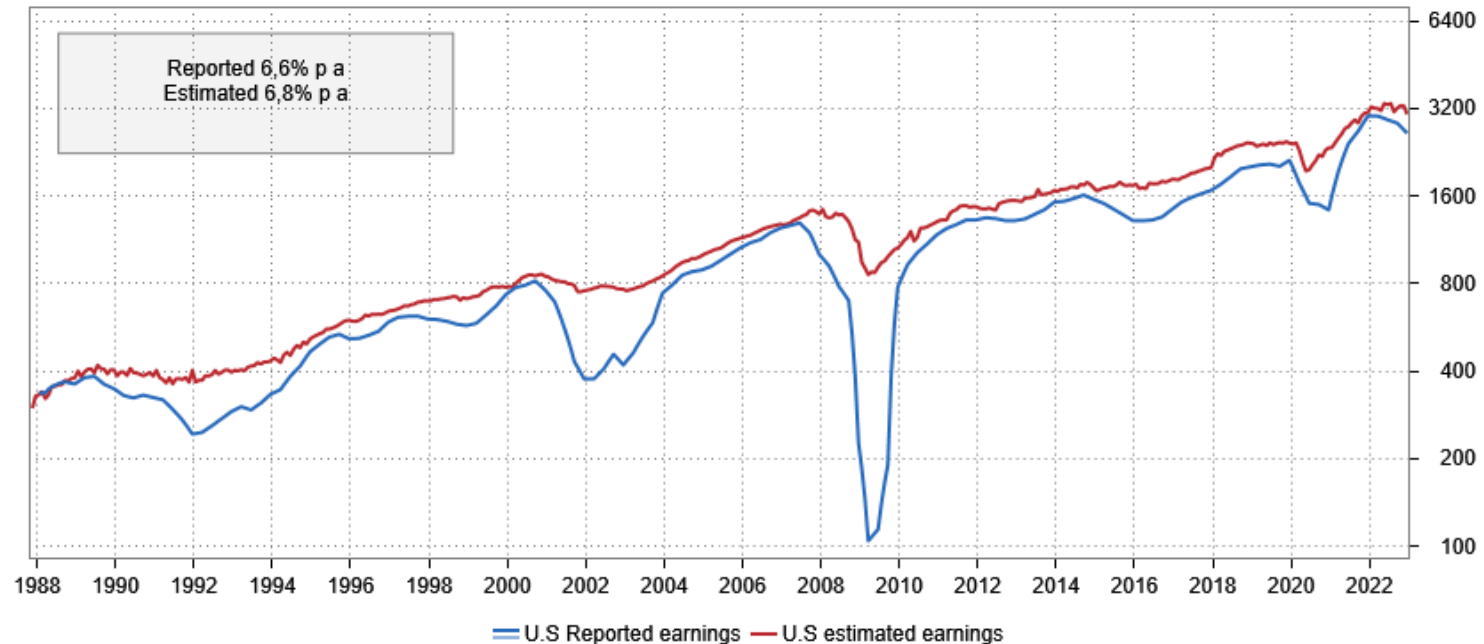
Jämförelsestörande poster regelmässigt större under fjärde kvartalet

Justerade resultatmått (ESMA)

Prognos och faktiskt utfall (S&P index)

S&P - Earnings index (estimated, historical) 1988-2022

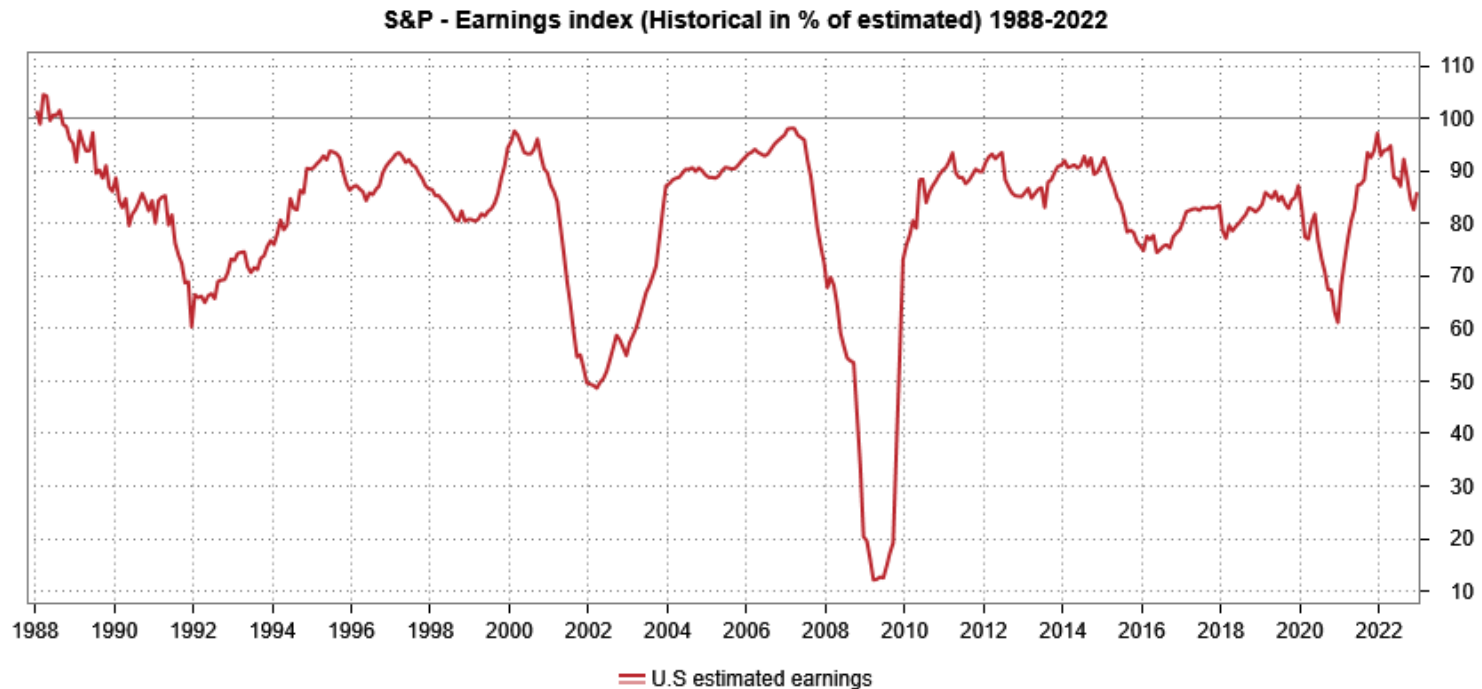
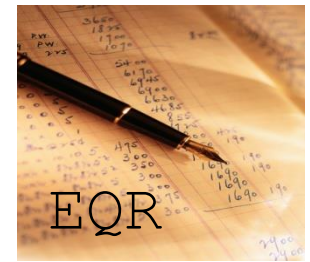

MACROBOND

Faktiskt utfall ligger ständigt under prognoserna

Justerade resultatmått (ESMA)

Prognos i % av faktiskt utfall

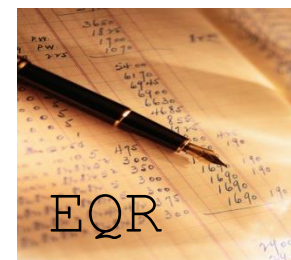
MACROBOND

Faktiskt utfall ligger genomsnittligt 20% under prognoserna

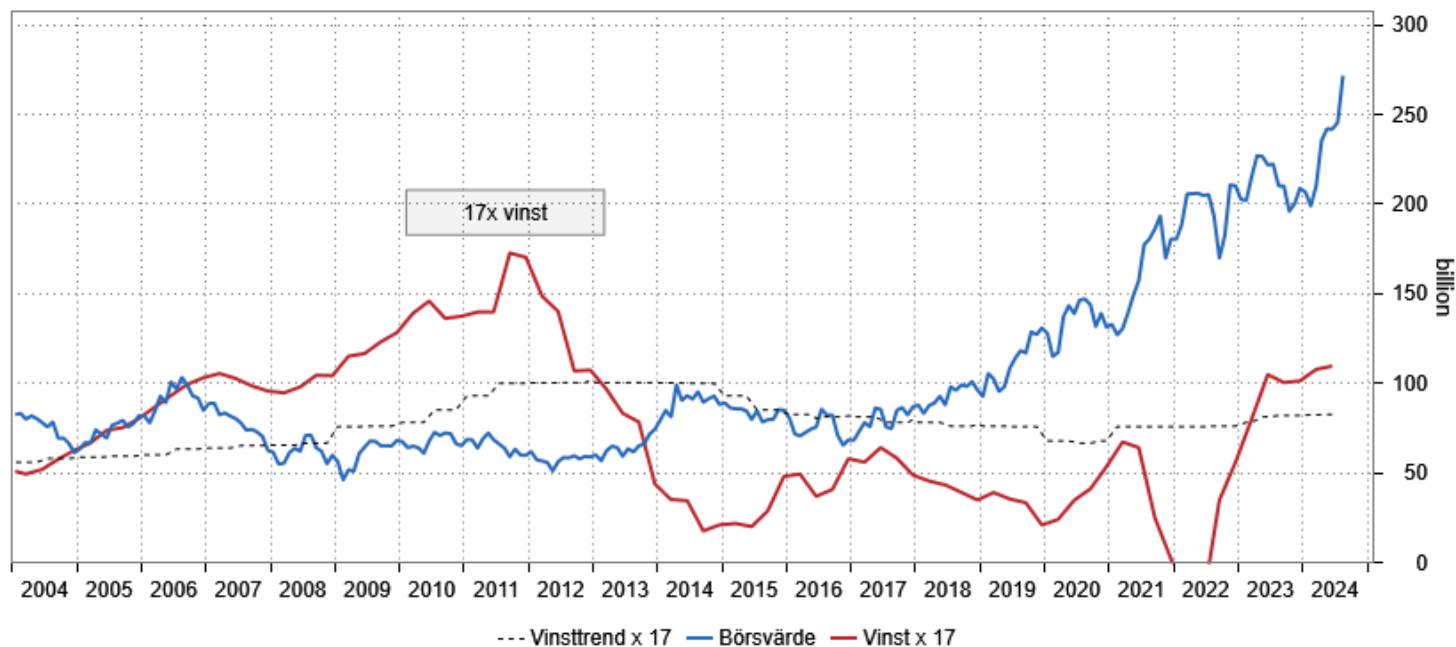

Justerade resultatmått (ESMA)

Bolag X – vinsten på lång sikt (p/e 40)

Bolag X - resultat (x p/e 17) och marknadsvärde

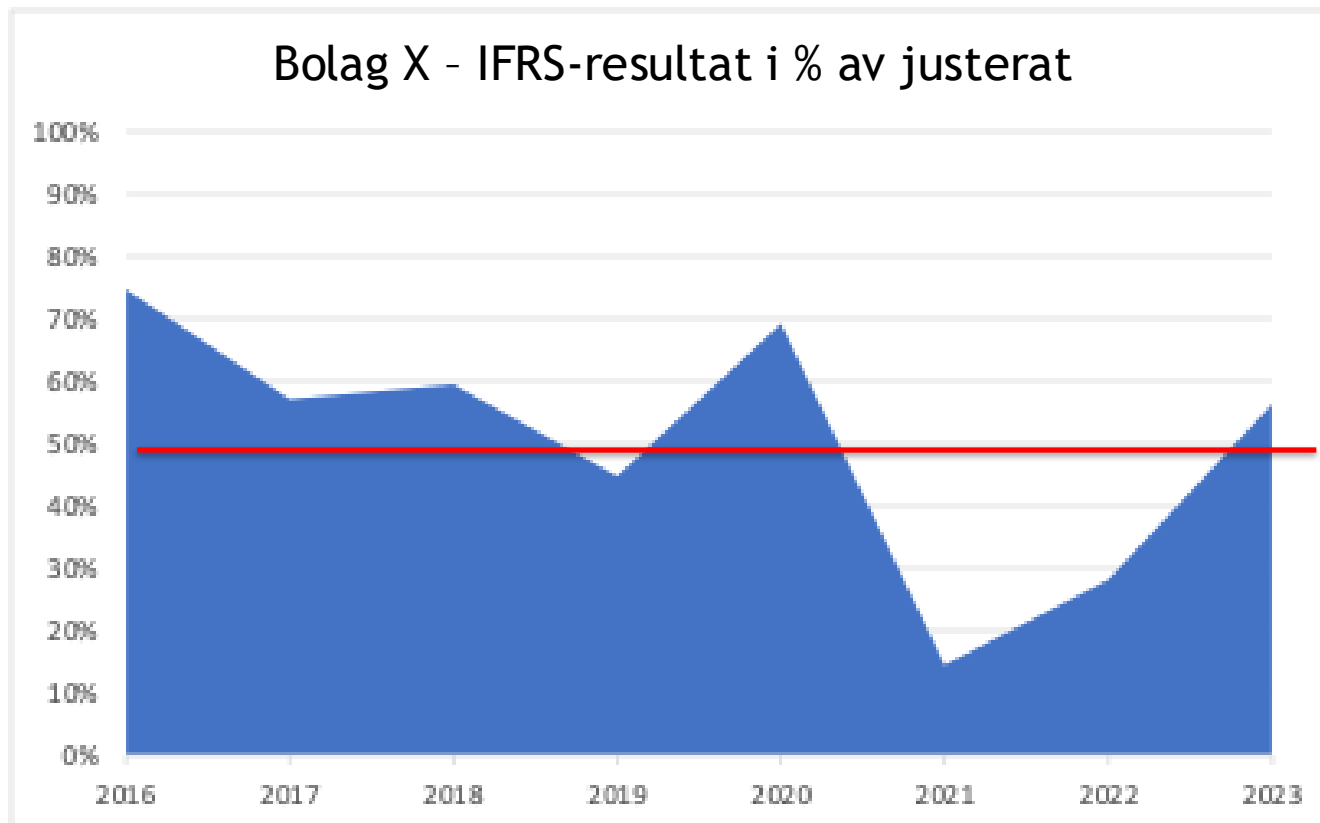
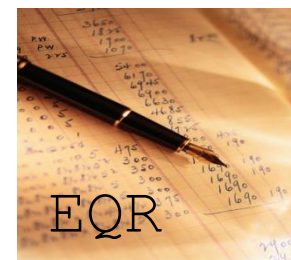

MACROBOND

Vad styr börskursen? Inte IFRS-resultatet...

Justerade resultatmätt (ESMA)

Bolag X – IFRS-res % justerat resultat

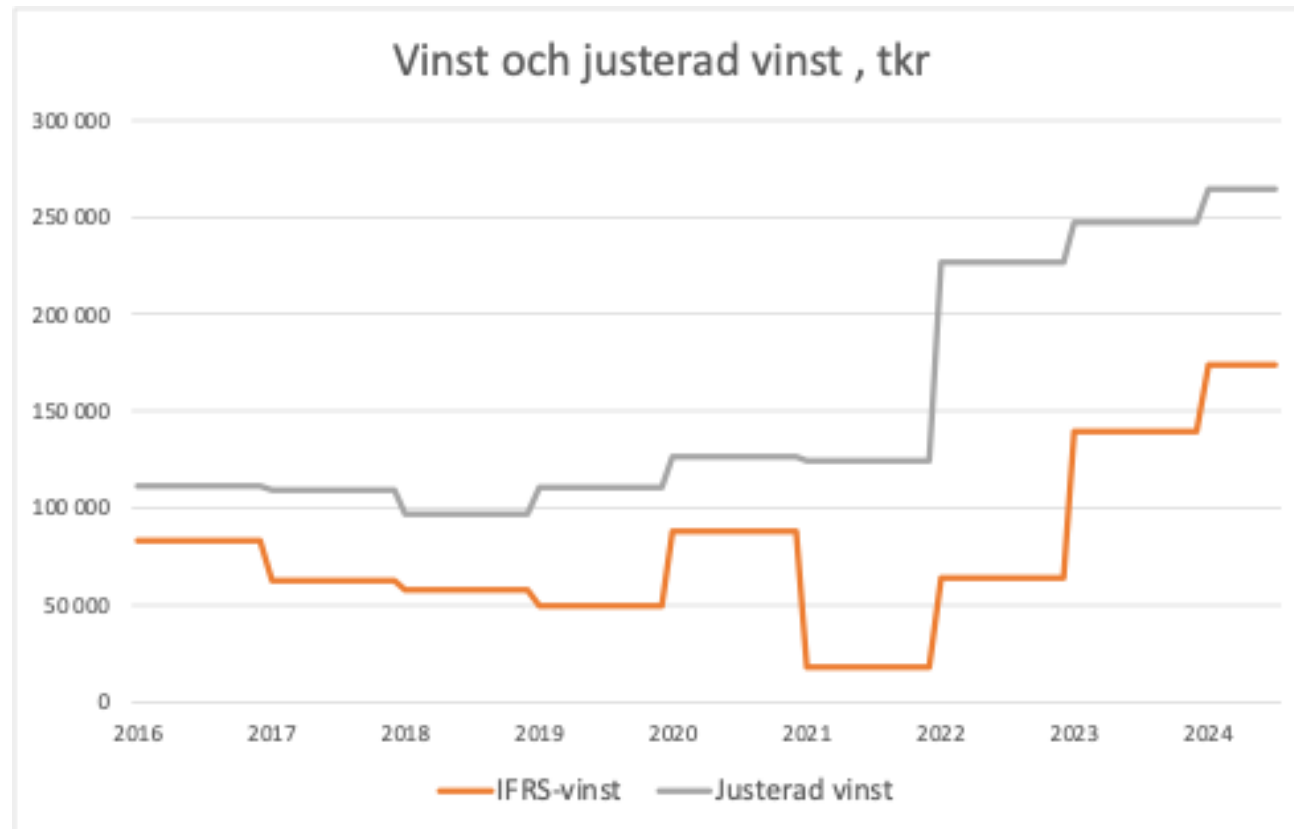
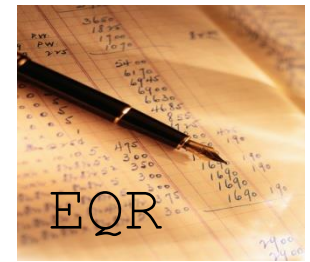

Snitt

Vad styr börskursen? Justerat resultat eller IFRS-resultat?

Justerade resultatmått (ESMA)

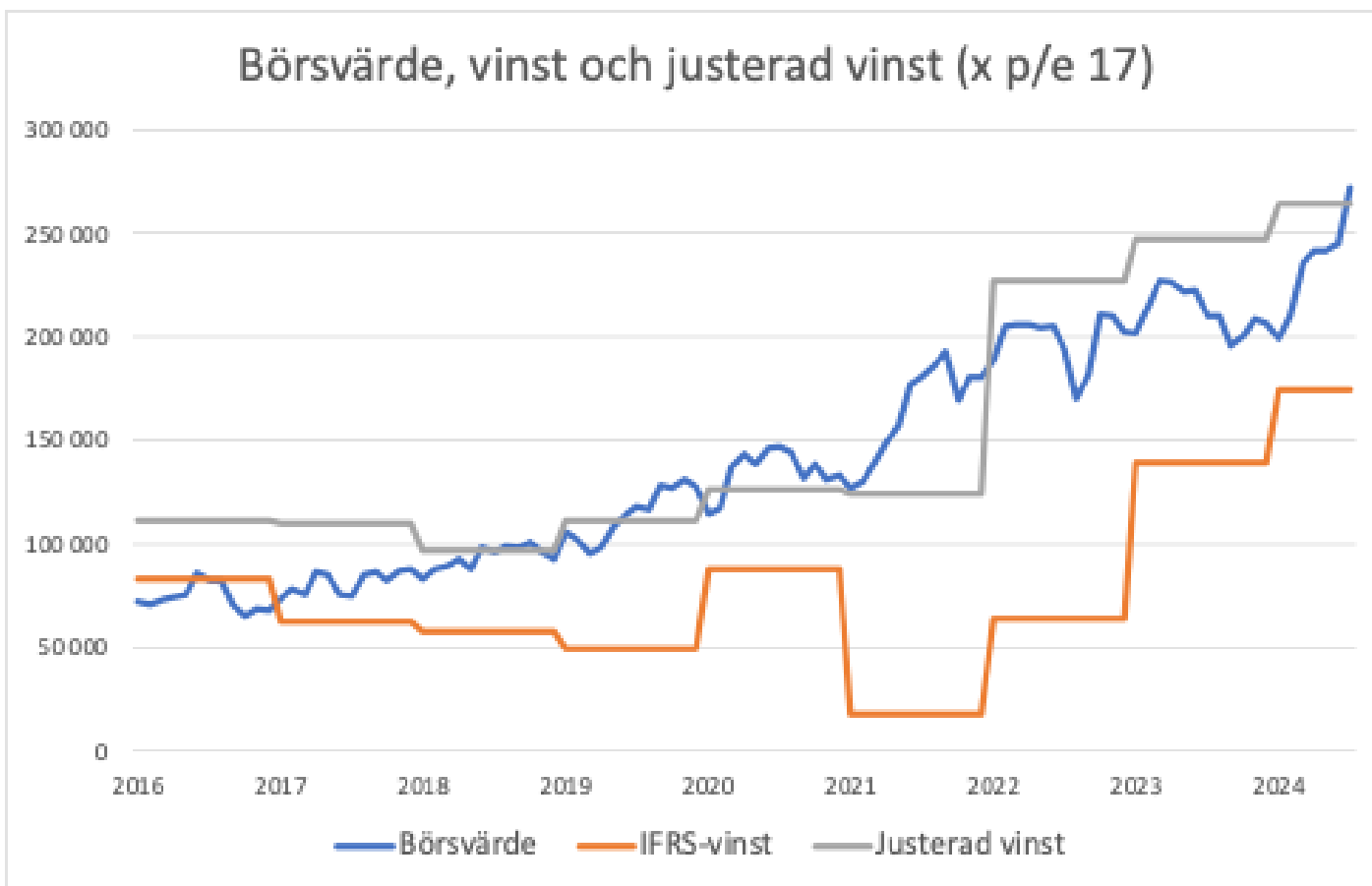
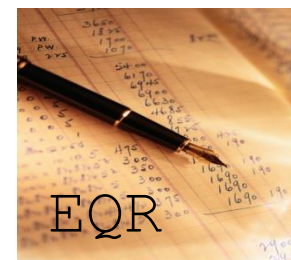
Bolag X – justerat resultat, IFRS-resultat

Vad styr börskursen? Justerat resultat eller IFRS-resultat?

Justerade resultatmätt (ESMA)

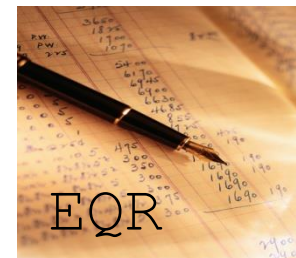
Bolag X – resultat (x p/e 17), börsvärde

Vad styr börskursen? IFRS-resultatet eller justerat resultat?

Justerade resultatmått (ESMA)

Börsfavorit 1 – värdering (p/e 27)

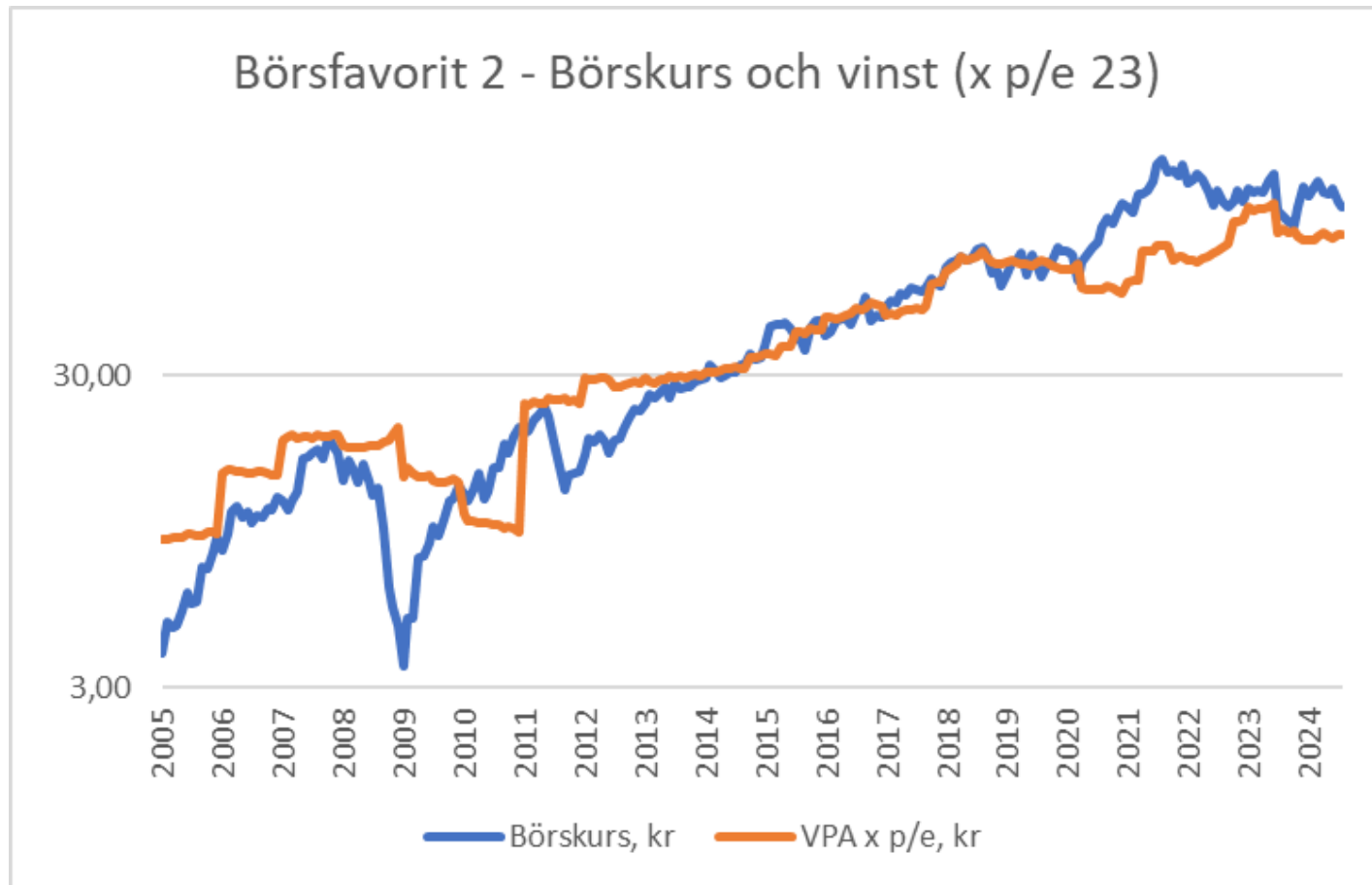
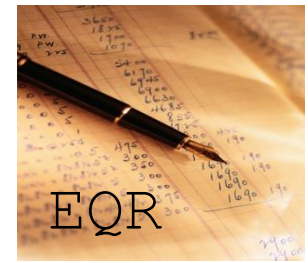

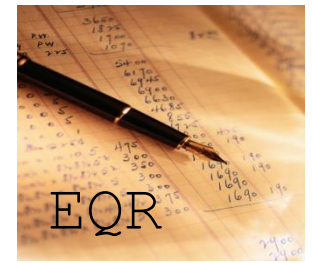
Börsfavoriten - vinst och börsvärde (earnings and market value)

Justerade resultatmått (ESMA)

Börsfavorit 2 – värdering (p/e 23)

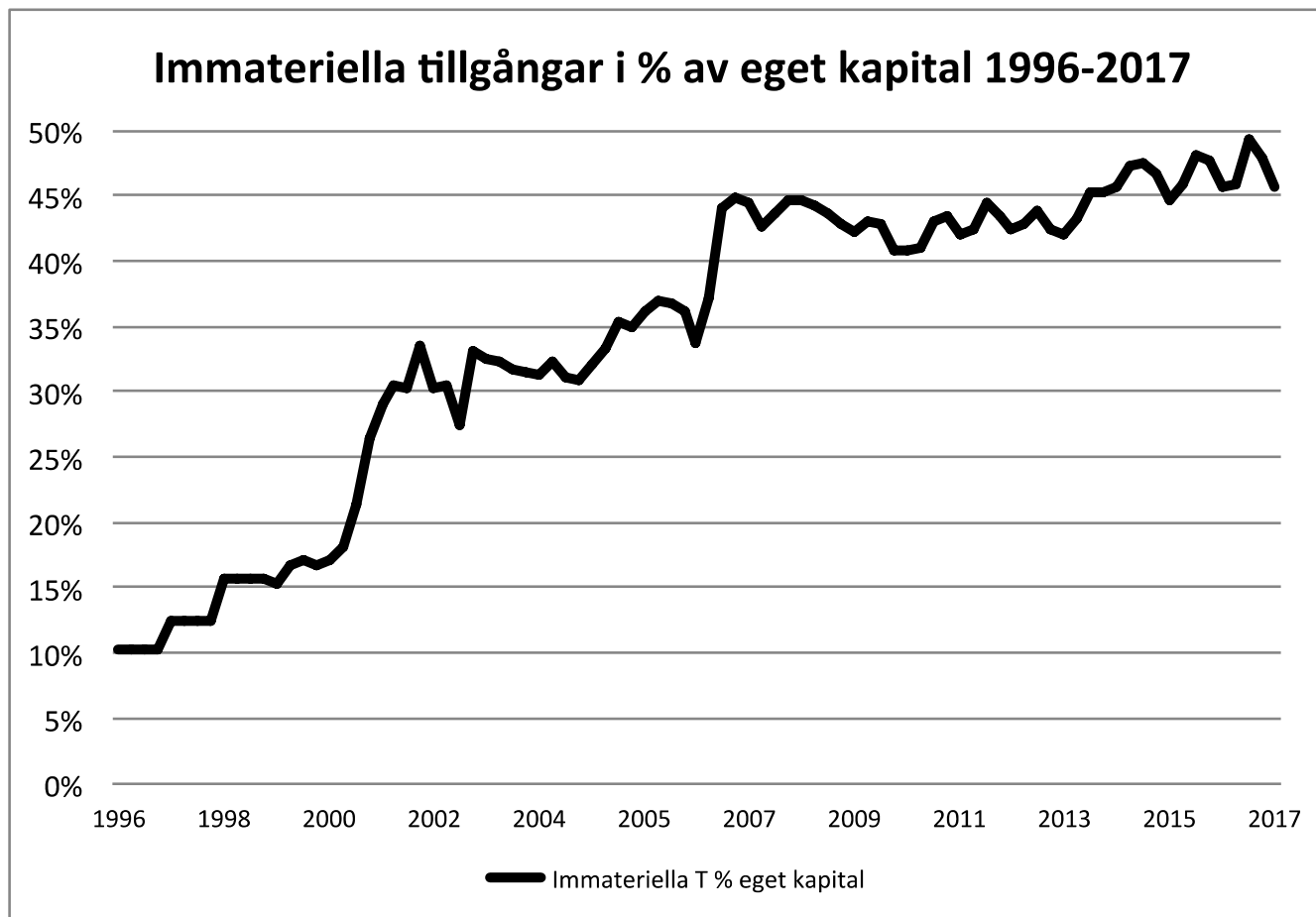
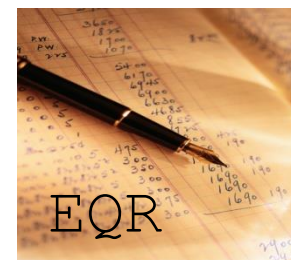

GOODWILL OCH NEDSKRIVNINGAR

(IFRS 3, IAS 36)

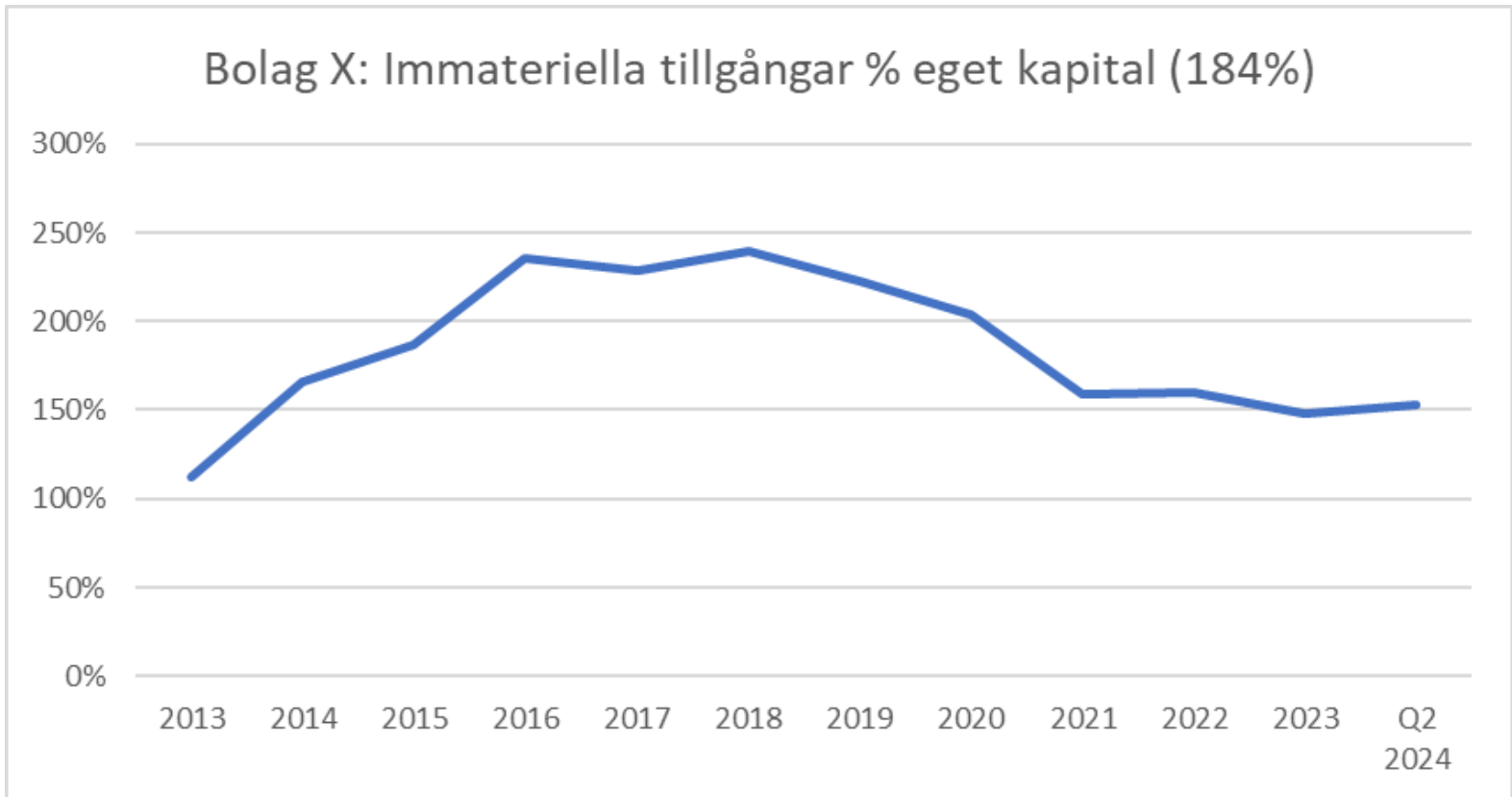
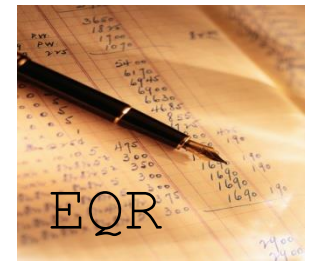
IFRS 3 – goodwill, övriga immateriella Goodwill (Sverige) stiger kontinuerligt

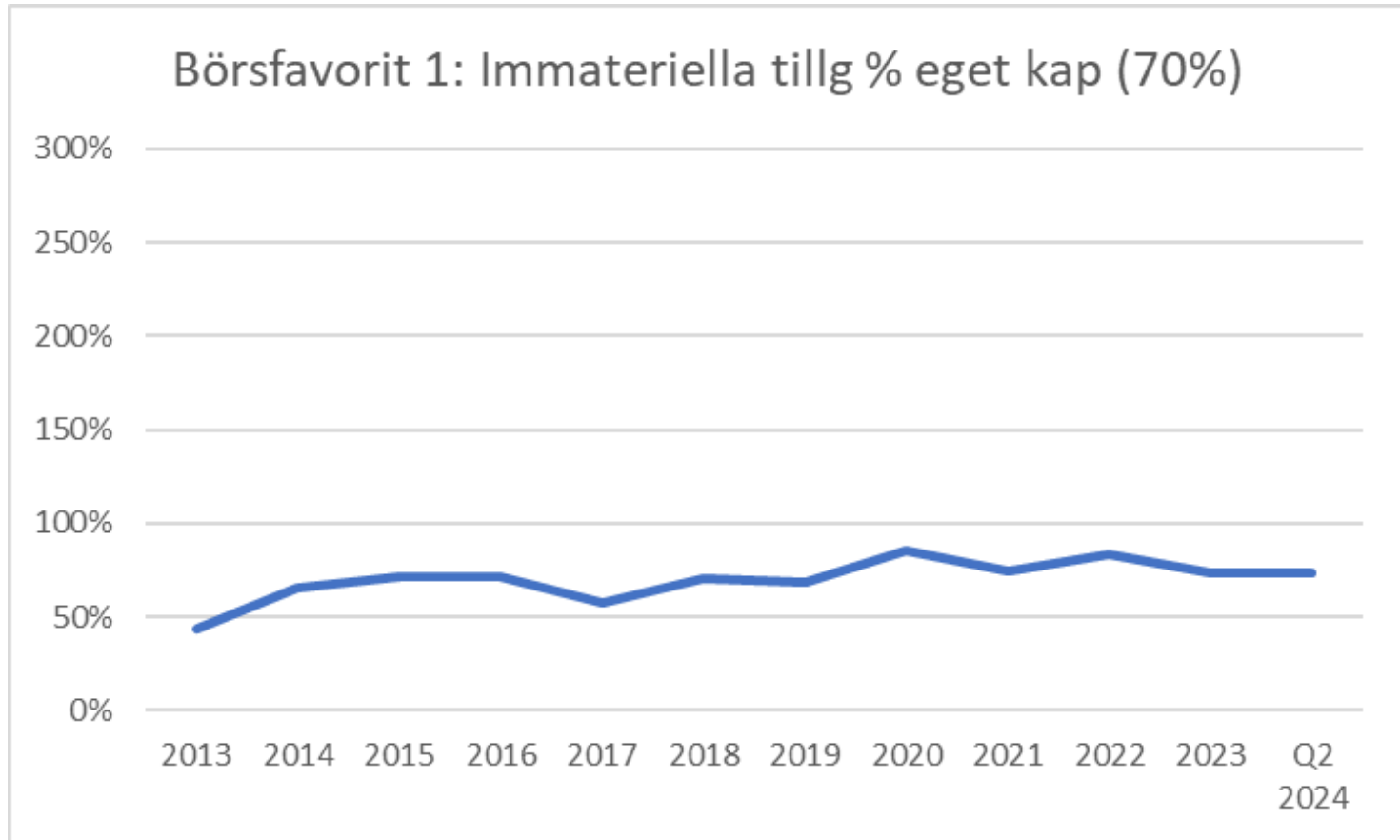
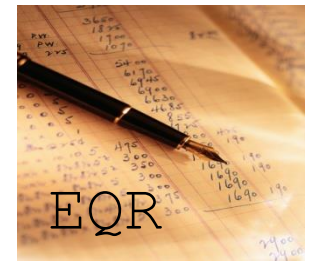
IFRS 3 – goodwill, övriga immateriella

Bolag X: Immateriella % eget kapital

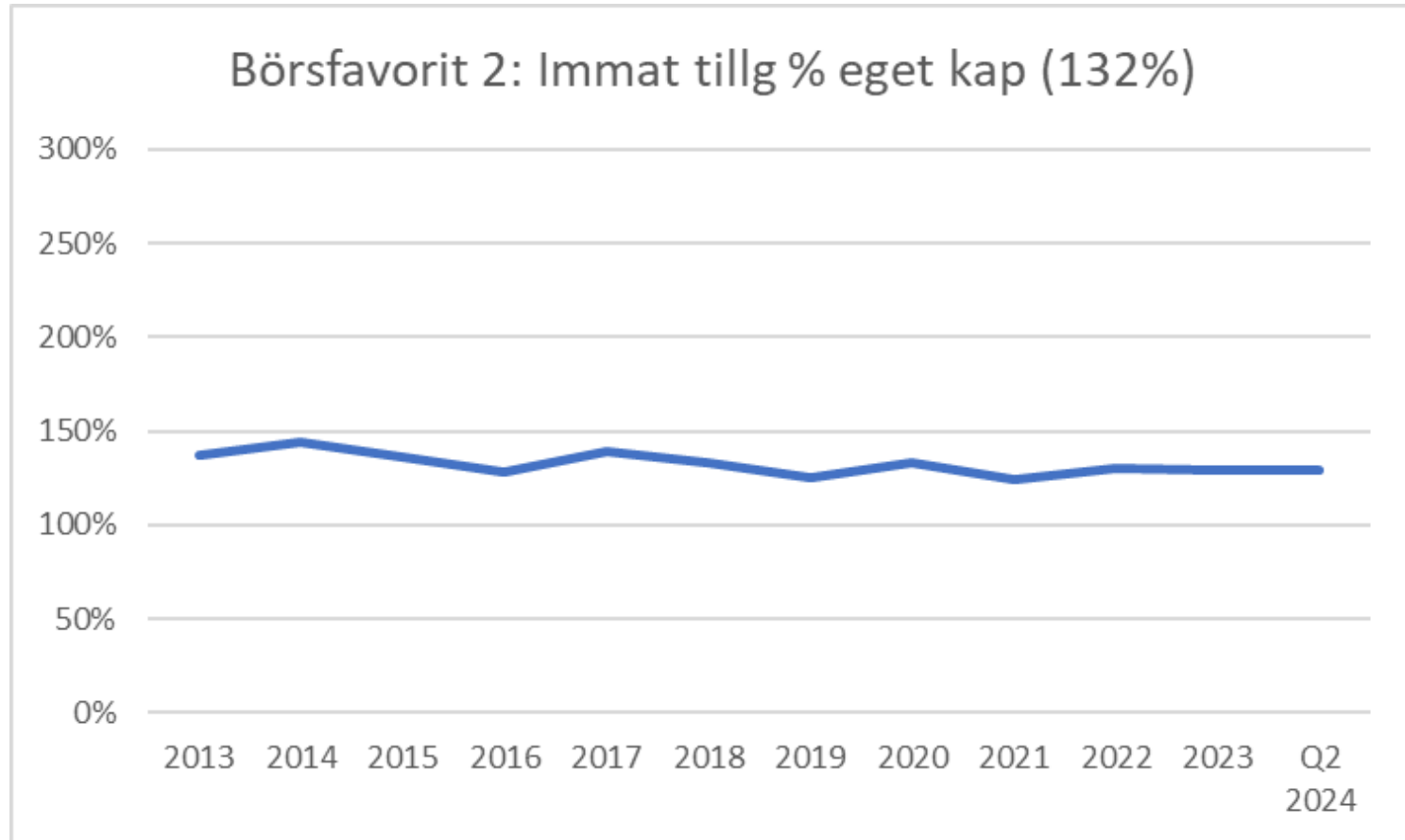
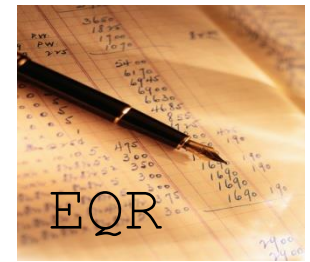
IFRS 3 – goodwill, övriga immateriella

Börsfavorit 1: Immateriella % eget kapital

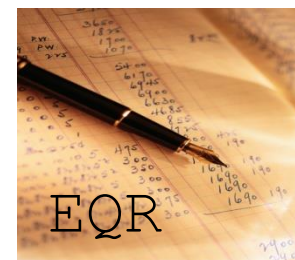
IFRS 3 – goodwill, övriga immateriella

Börsfavorit 2: Immateriella % eget kapital

Kassaflöde och investeringar

Börsfavorit 2 – kassaflöde 1,1 x investeringar

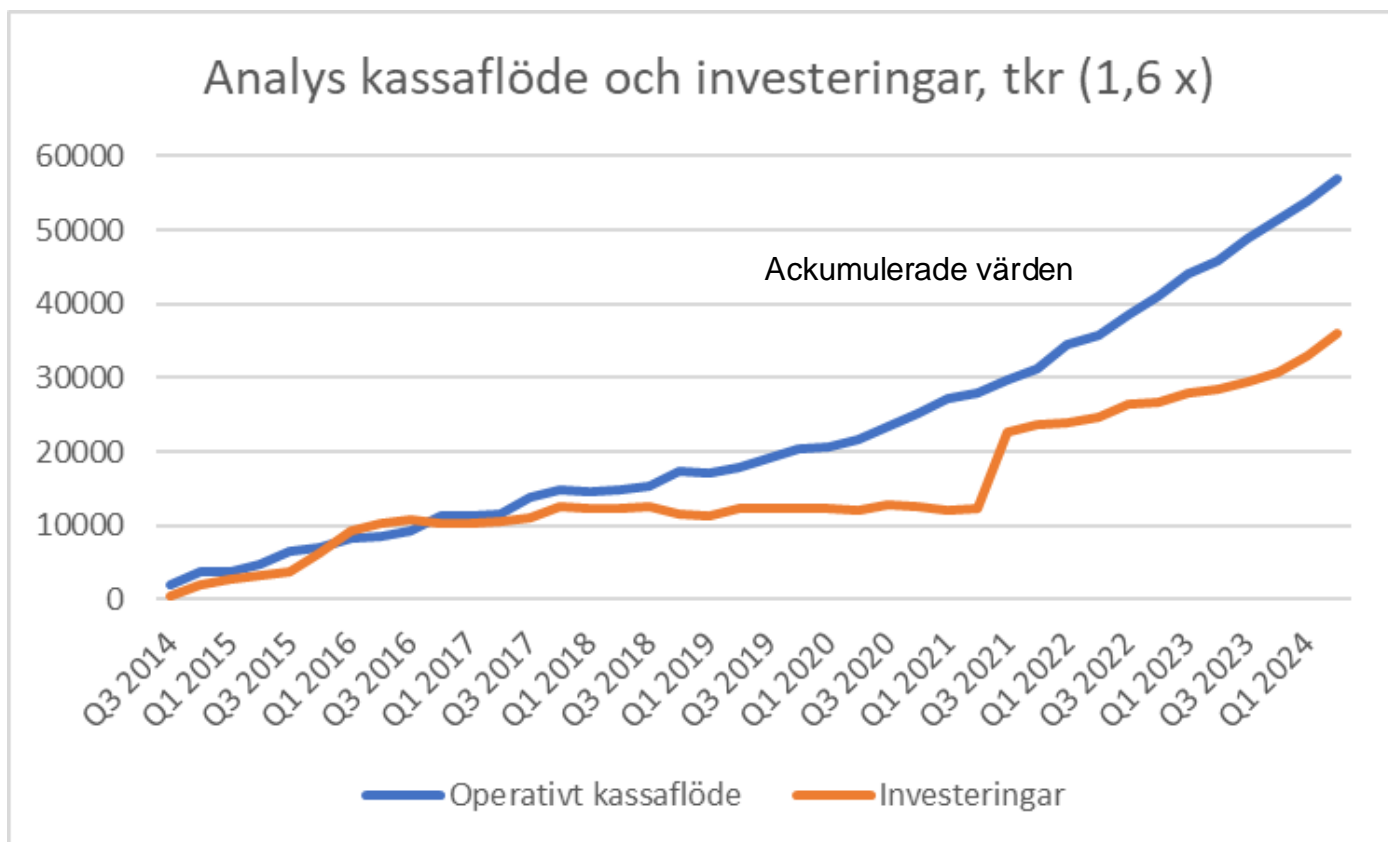
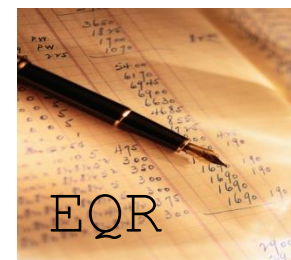

Utveckling 2014-2024 (Q2)

Nyckeltal	Bolag X	Favorit 1	Favorit 2
GW % eget kapital	184%	70%	132%
Försäljningstillväxt	7%	8%	8%
Avkastning rörelsen	4%	14%	6%
Vinst/aktie (tvxt)	-4%	7%	9%
Utdelning (tvxt)	0,4%	3,4%	12,0%
Kassaflöde/invest	1,6	2,6	1,1
Börskurs (tvxt)	13%	12%	15%

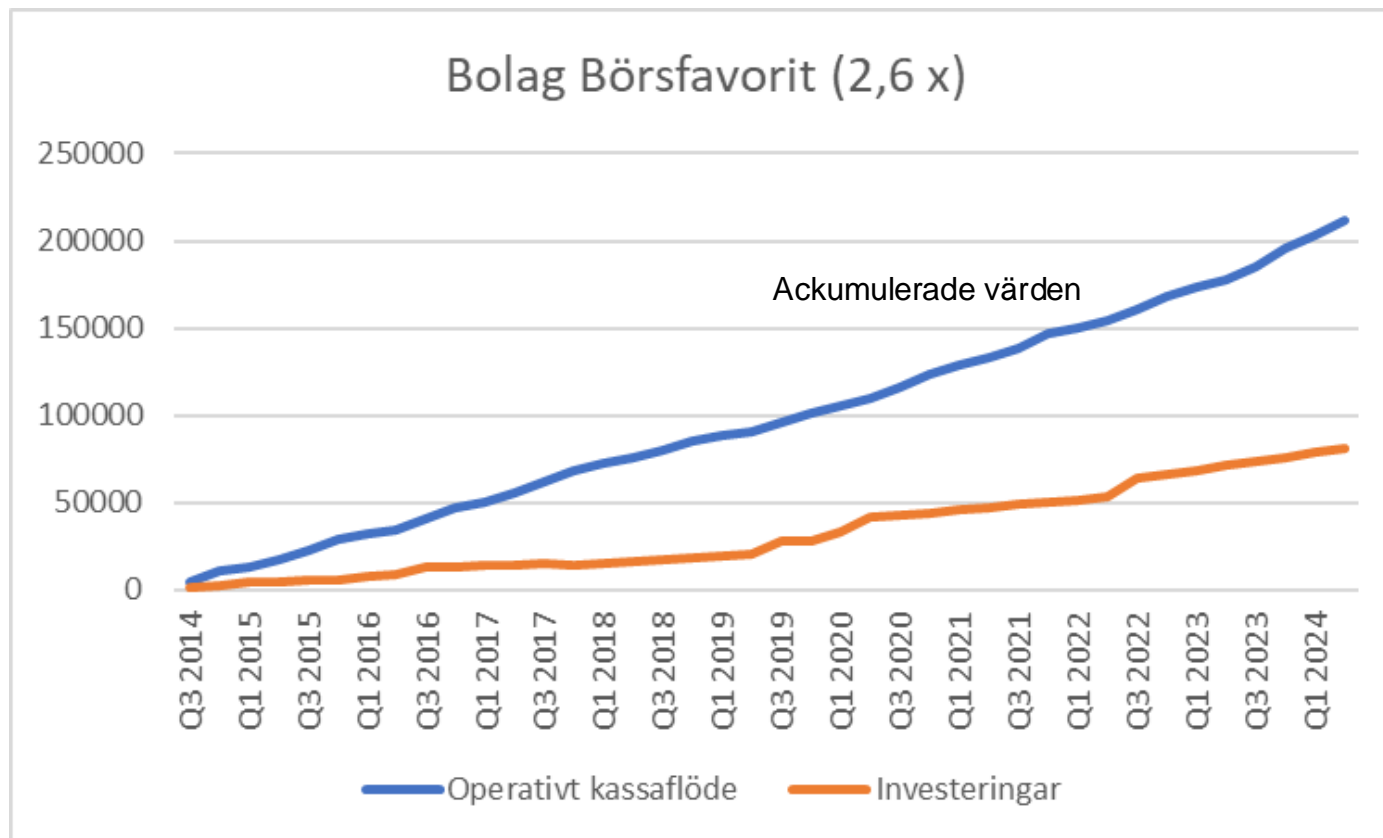
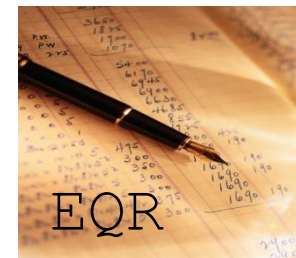
Kassaflöde och investeringar

Bolag X – kassaflöde 1,6x investeringar

Kassaflöde och investeringar

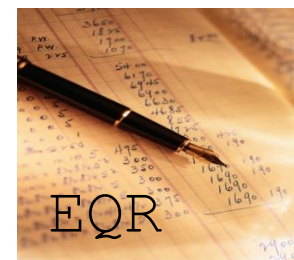
Börsfavorit 1 – kassaflöde 2,6x investeringar

IFRS 3 – goodwill, övriga immateriella

Nedskrivningstest

Viktig information

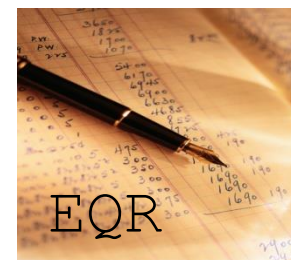
- Information om avkastningskrav (kring 8%),
- Information om evig tillväxt efter fem år (2%, +/-0,5%)
- Önskvärt: Vinsttillväxt de kommande fem åren?
- ...alternativt: Vilken omsättningstillväxt?
- ...alternativt: Vilken rörelsemarginal innebär prognosen år 5?

Problem

- Stora CGU:er och "ensegmentsbolag" ger stora möjligheter att gömma nedskrivningsbehov.

IFRS 3 – goodwill, övriga immateriella

Nedskrivningstest – tre varianter

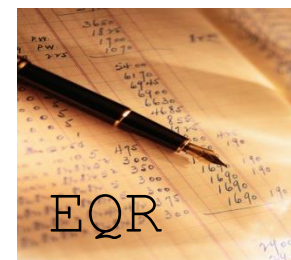
Normal utveckling	Period	1	2	3	4	5	6
Tillväxt		4%	4%	4%	4%	4%	2%
Cash flow	100	104	108	112	117	122	124
Avkastningskrav	8%	8%	8%	8%	8%	8%	8%
Tillväxt evighet							2%
Nuvärde kassaflöde	25%	445					
Nuvärde slutår	75%	1350					
	100%	1794					
Kraftig tillväxt	Period	1	2	3	4	5	6
Tillväxt		12%	12%	12%	12%	12%	2%
Cash flow	100	112	125	140	157	176	180
Avkastningskrav	8%	8%	8%	8%	8%	8%	8%
Tillväxt evighet							2%
Nuvärde kassaflöde	21%	558					
Nuvärde slutår	79%	2039					
	100%	2597					
Sänkt avkastningskrav	Period	1	2	3	4	5	6
Tillväxt		12%	12%	12%	12%	12%	2%
Cash flow	100	112	125	140	157	176	180
Avkastningskrav	6%	6%	6%	6%	6%	6%	6%
Tillväxt evighet							2%
Nuvärde kassaflöde	15%	592					
Nuvärde slutår	85%	3358					
	100%	3950					

IFRS 3 – goodwill, övriga immateriella

Vad gör analytikerna?

Analytikertestet

Kvartalen närmast efter ett större förvärv ställs regelmässigt två frågor:

”Ändrar förvärvet målet för koncernens rörelsemarginal?”

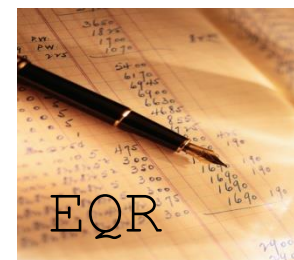
”Vilken rörelsemarginal räknar ni med det kommande kvartalet?”

...och sedan kommer ett nytt förvärv, med nya frågor...

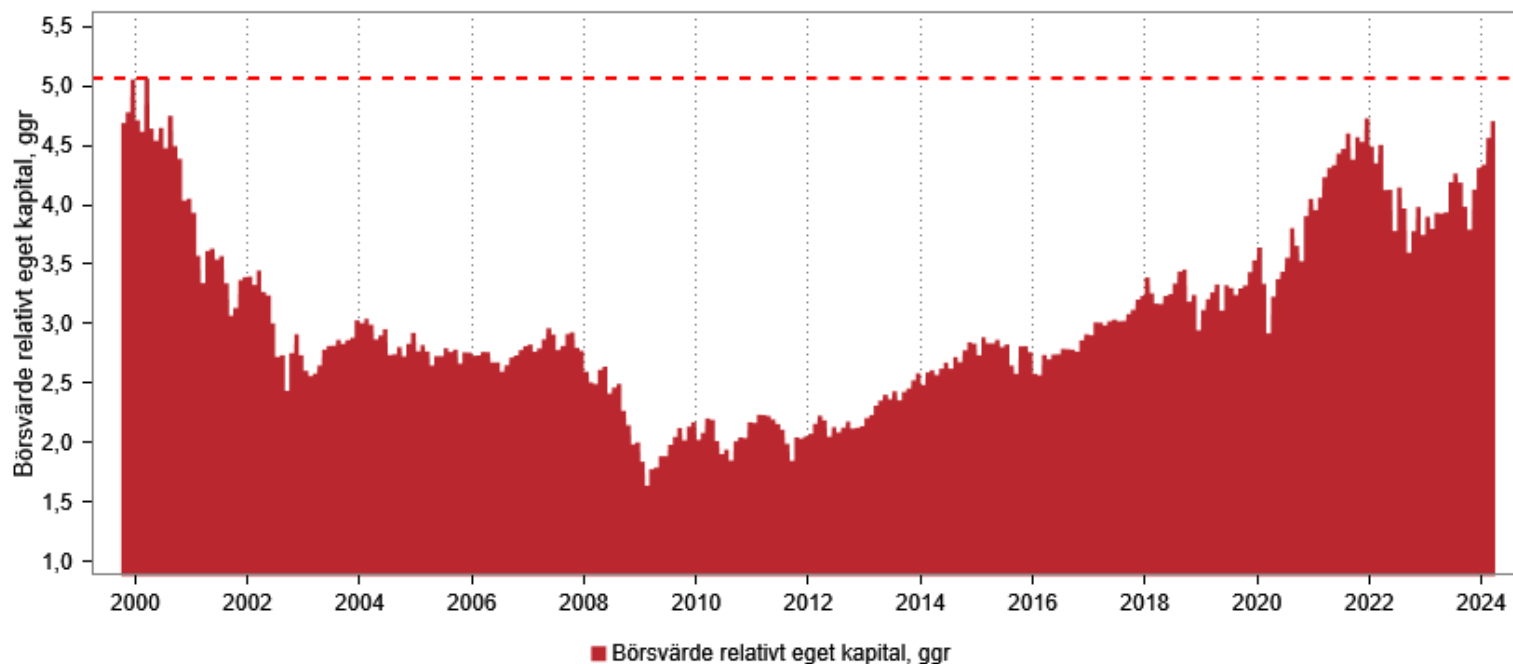
...och ett nytt förvärv, med nya frågor...

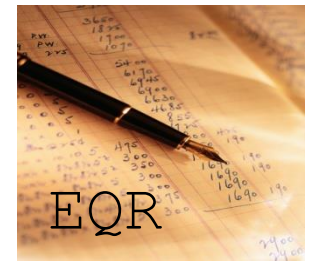
...och sedan en ny VD, som skriver ner ...

IFRS 3 – goodwill, övriga immateriella S&P-bolagen värderade över eget kapital

S&P: Börsvärde relativt eget kapital

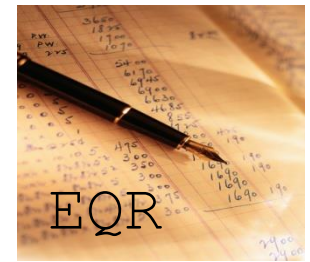

FASTIGHETSVÄRDERING

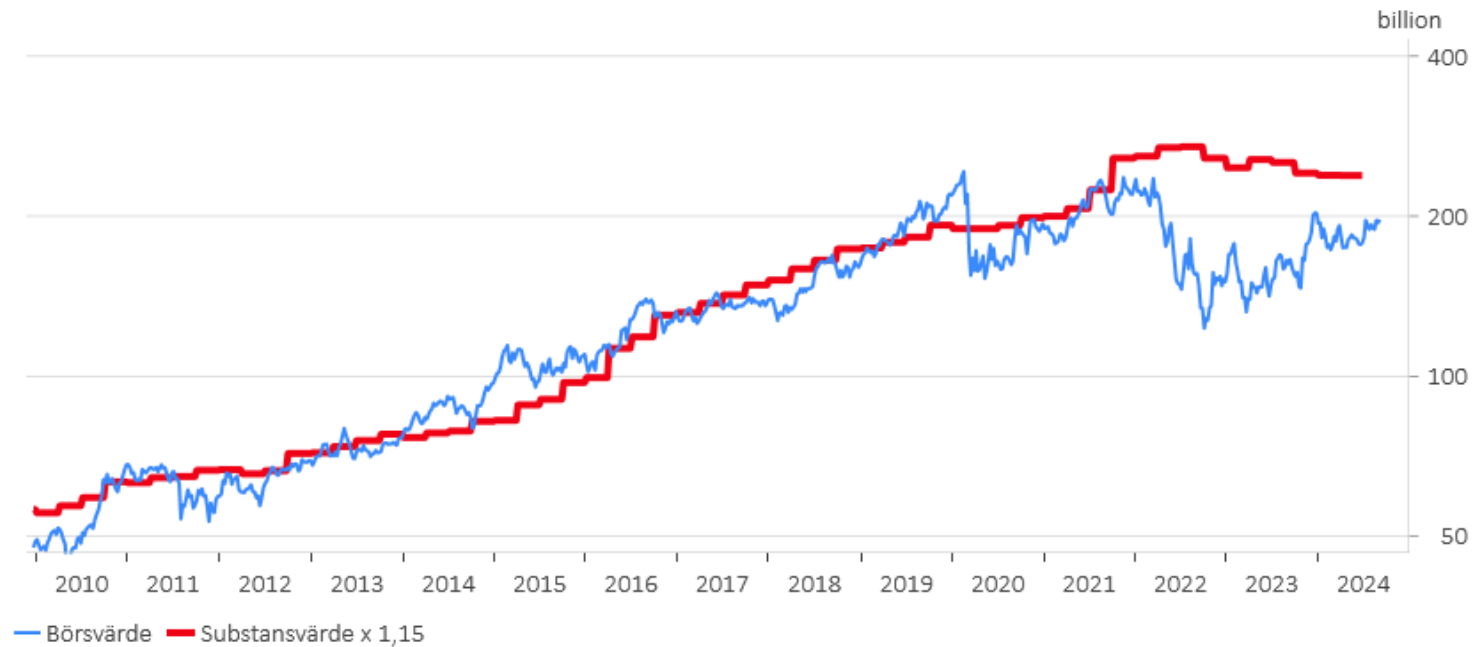
(IAS 40, IFRS 13)

IAS 40 – förvaltningsfastigheter

Börsvärde och substansvärde (x1,15)

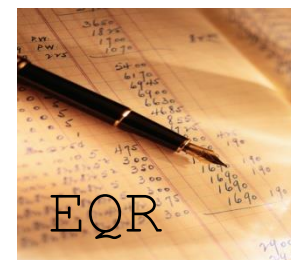
Fastigheter: Marknadsvärde i % av eget kapital (6 stora börsbolag)

MACROBOND

IAS 40 – förvaltningsfastigheter

Redovisning och värdering

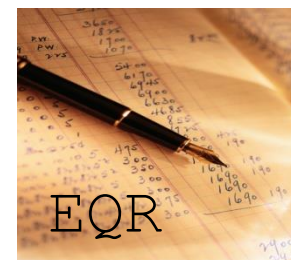
Fastigheter: Marknadsvärde i % av eget kapital (6 stora börsbolag)

MACROBOND

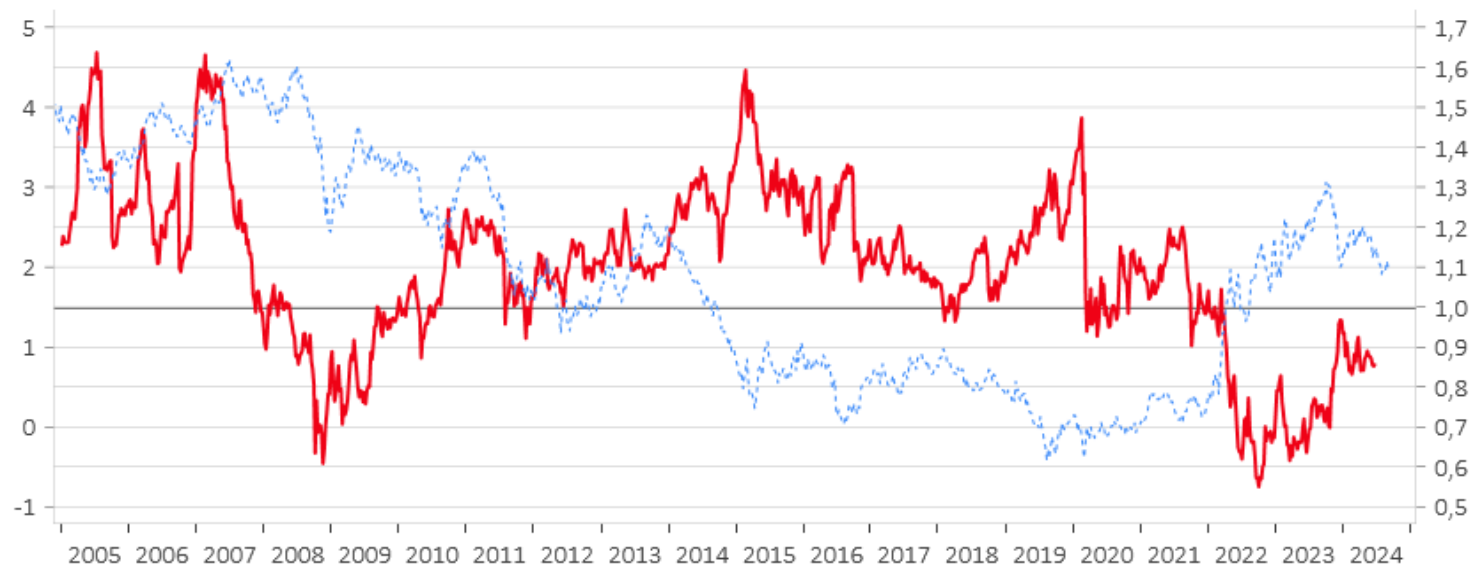
IAS 40 – förvaltningsfastigheter

Redovisning och värdering

Fastigheter: Marknadsvärde i % av eget kapital (6 stora börsbolag) + Ränta

Percent

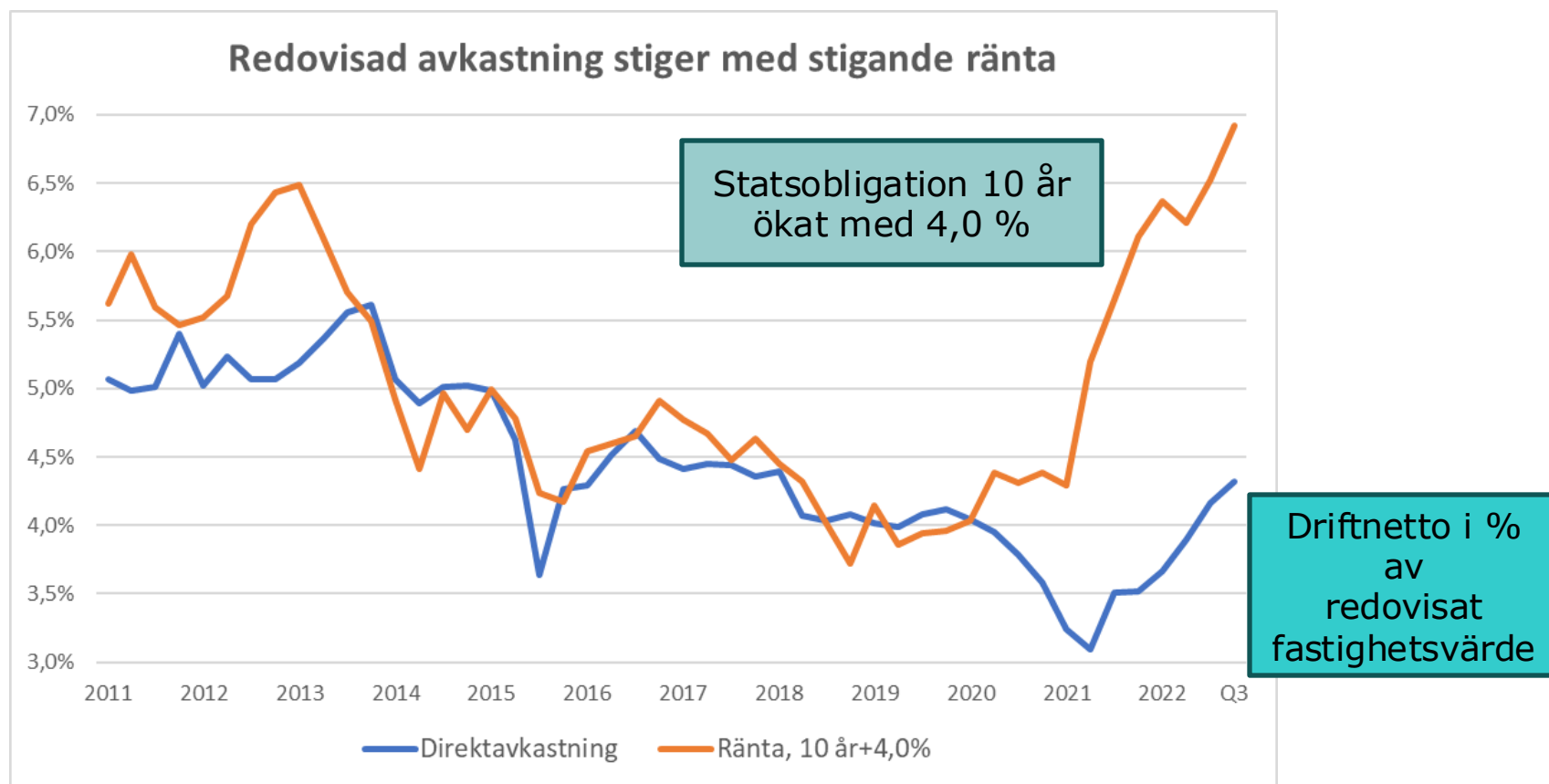
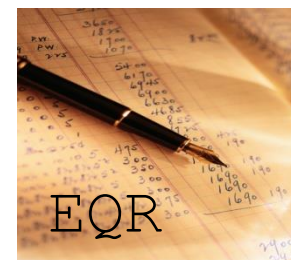

--- Bond 10 y, lhs — Substansvärde x 1,0, rhs

MACROBOND

IAS 40 – förvaltningsfastigheter

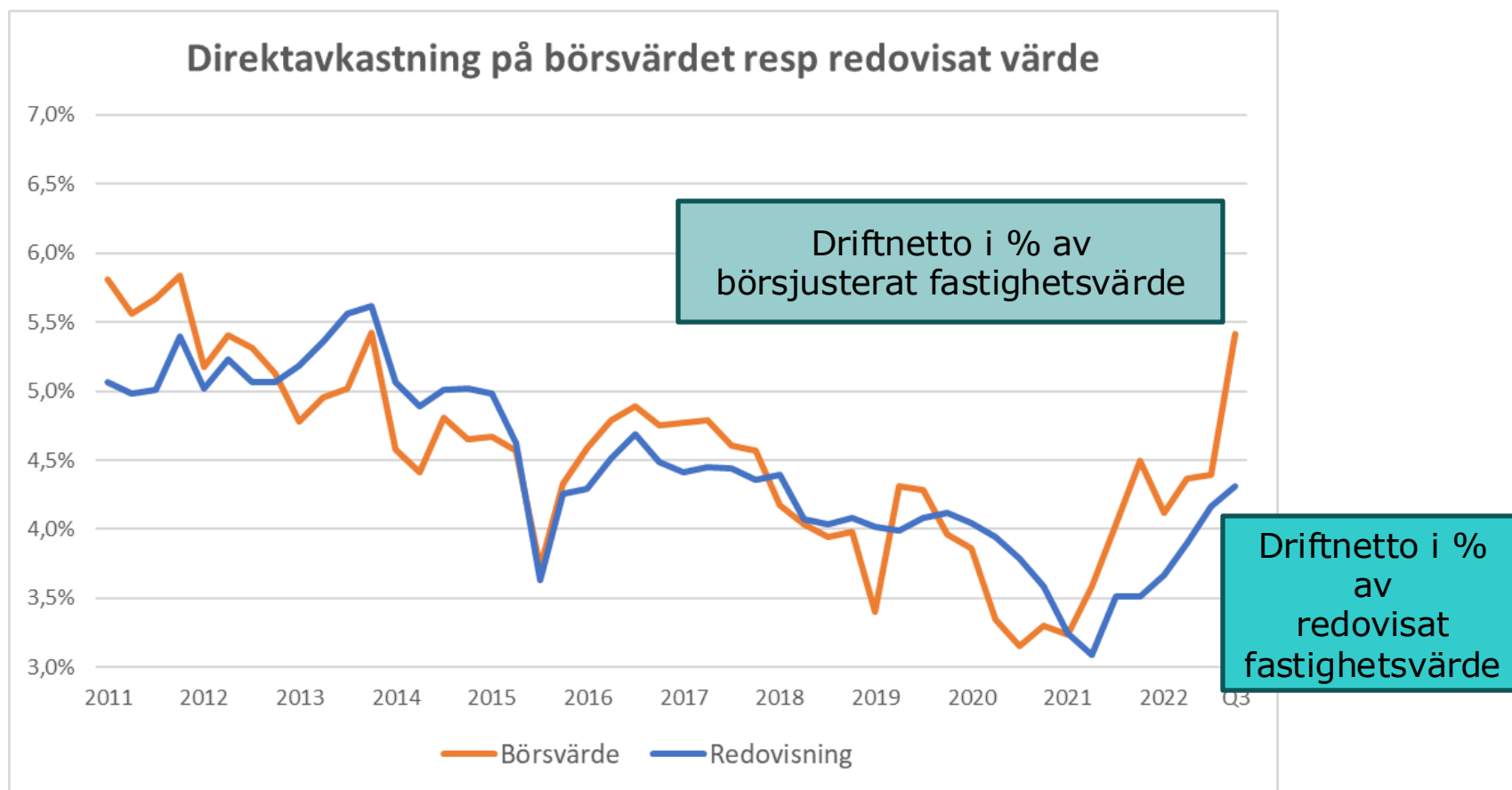
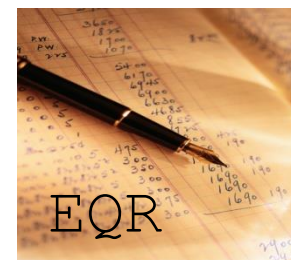
Direktavkastning, riskfri ränta (23-Q3)

Median för 11 stora fastighetsbolag med lång historik

IAS 40 – förvaltningsfastigheter

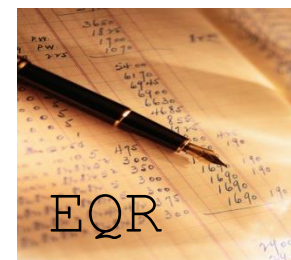
Direktavk, justerad direktavk (23-Q3)

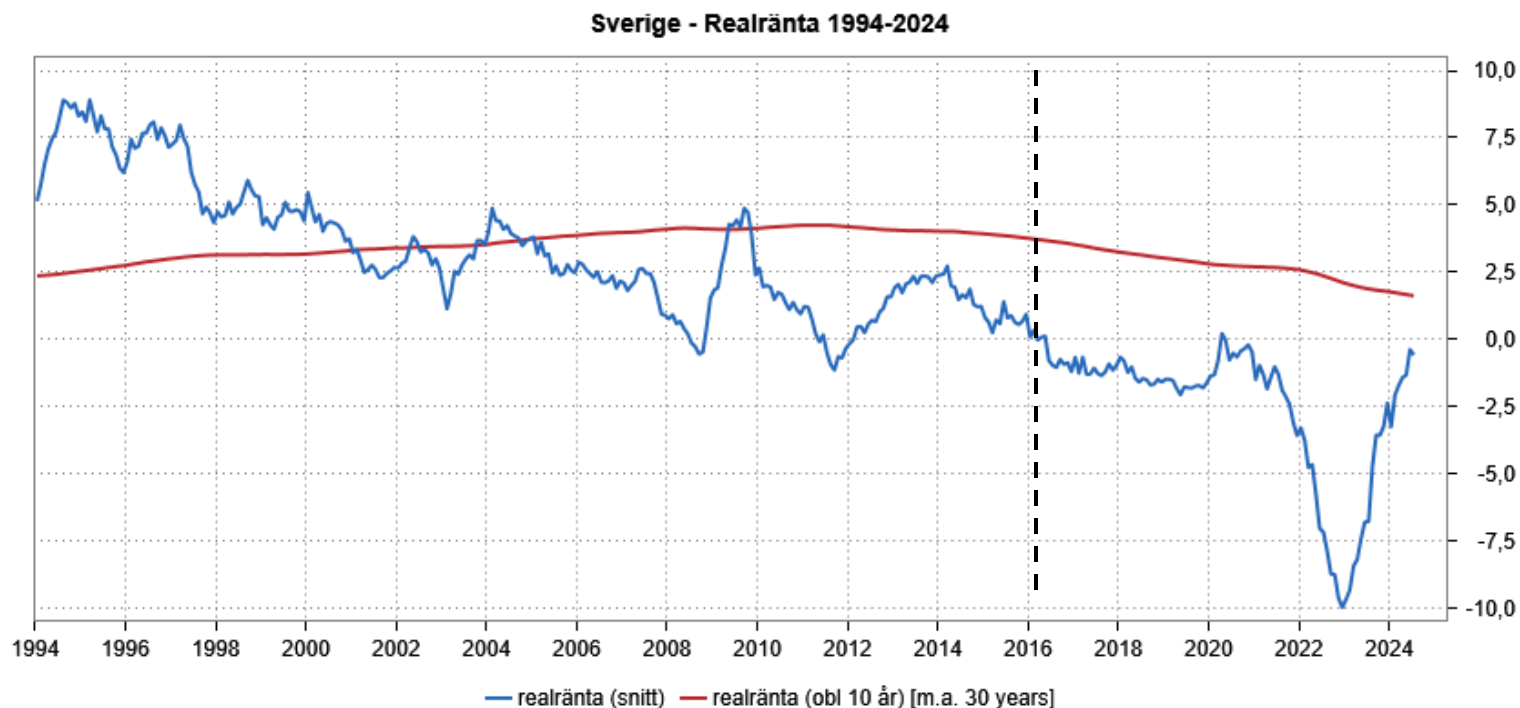

IAS 40 – förvaltningsfastigheter

Realränta från 1994 (+ medel 30 år)

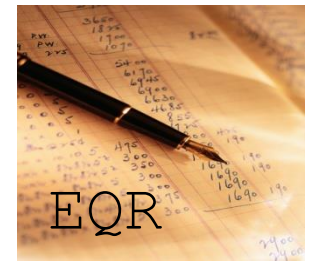

Perioden 2016-2024 innebär negativ realränta

IAS 40 – förvaltningsfastigheter

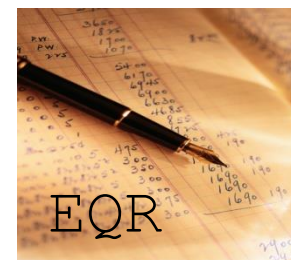
Viktig information för placerare

- **Värderingstekniker (IFRS 13.93 d)**
Normalt DCF-modell, med inslag av ortsprismetod
- **Indata som använts i värderingen (IFRS 13.93 d)**
Hyresintäkter, vakansgrad, fastighetskostnader, driftsnetto
- **Avkastningskrav (IFRS 13.93 d)**
Riskfri ränta, bolagets låneränta, evig tillväxtfaktor
- **Indelning av fastigheterna i klasser (IFRS 13.94)**
  - * Kontor, bostäder, logistik, handel, samhällsfastigheter
  - * Stockholm, Göteborg, universitetsstäder, residensstäder

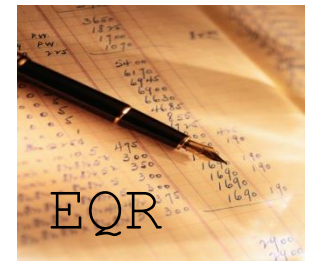
IAS 40 – förvaltningsfastigheter

Viktig information för placerare

Fastighetsbestånd 31 december 2023

Kategori	2023-12-31				januari–december 2023						
	Antal	Yta tkvm	Fastighetsvärde, mkr	D:o kr/kvm	Hyresvärde, mkr	D:o kr/kvm	Ekonomisk uthyrn.grad, %	Intäkter, mkr	Fastighetskostnader, mkr	D:o kr/kvm	Driftöverskott, mkr
Kontor											
Stockholm	55	699	30 720	43 919	2 015	2 881	89,9	1 772	406	581	1 366
Väst	78	475	13 540	28 532	955	2 012	90,9	867	225	475	642
Mitt	72	520	10 636	20 437	937	1 800	90,7	842	240	461	602
Mälardalen	33	410	10 226	24 959	819	1 999	92,6	751	196	479	554
Öresund	32	260	8 488	32 689	622	2 396	91,6	556	140	538	417
Danmark	14	143	4 952	34 684	379	2 656	90,5	373	100	700	273
Finland	18	203	6 693	32 938	739	3 639	89,3	649	248	1 219	401
Summa Kontor	302	2 710	85 255	31 462	6 466	2 386	90,6	5 810	1 555	574	4 255
Samhällsfastigheter											
Stockholm	7	126	4 684	37 106	291	2 310	97,4	280	51	403	230
Väst	19	146	2 893	19 882	232	1 594	96,4	222	49	337	172
Mitt	28	292	8 547	29 312	610	2 092	93,9	570	121	414	449
Mälardalen	7	37	974	26 283	71	1 920	98,7	69	11	312	58
Öresund	7	71	2 826	39 726	179	2 513	95,6	170	34	474	136
Danmark	1	12	636	52 065	38	3 153	93,3	37	6	521	31
Summa Samhällsfastigheter	69	684	20 560	30 070	1 421	2 080	95,4	1 348	272	398	1 076
Lager/Lätt industri											
Stockholm	35	208	3 956	19 062	289	1 394	91,2	263	53	254	211
Väst	89	610	8 278	13 580	630	1 035	95,1	582	133	218	450
Mitt	18	97	1 042	10 696	96	988	91,3	87	21	217	65
Mälardalen	27	310	3 379	10 889	362	1 167	94,9	343	116	373	227
Öresund	38	258	2 795	10 831	244	945	91,2	219	53	206	165
Danmark	1	17	150	8 631	14	827	94,2	13	4	256	9
Finland	1	—	81	—	9	—	87,5	8	1	—	7
Summa Lager/Lätt industri	209	1 500	19 681	13 118	1 644	1 097	93,5	1 515	381	264	1 134
Handel											
Stockholm	18	108	2 829	26 103	204	1 880	96,7	194	22	203	172
Väst	12	56	1 259	22 333	93	1 645	96,7	88	20	363	68
Mitt	18	105	1 652	15 785	156	1 492	94,2	144	33	311	112
Mälardalen	11	44	727	16 552	60	1 364	95,8	55	12	265	43
Öresund	17	72	1 372	19 045	125	1 736	95,6	115	25	354	89
Summa Handel	76	385	7 839	20 342	638	1 655	95,8	596	112	291	484
Summa förvaltningsfastigheter	656	5 279	133 335	25 258	10 169	1 927	92,1	9 269	2 320	440	6 949

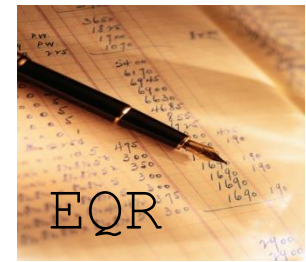
FASTIGHETSVÄRDERING DAG-1 VINSTER

(IAS 40, IFRS 13, IFRS 3)

IAS 40 – förvaltningsfastigheter

Dag 1-vinster

Problem – fastighetsförvärv (IAS 40)

En fastighetsköpare förvärvar aktierna i ett fastighetsbolag (ej noterat, för då används normalt IFRS 3 och då uppstår inte problemet).

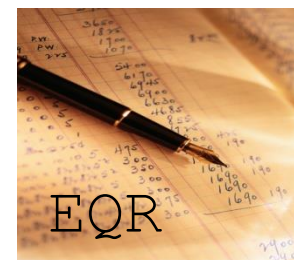
Säljaren vill sälja aktierna i fastighetsbolaget eftersom skatten på transaktionen blir nära noll.

Köparen får rabatt av säljaren (normalt kring 5 procent, beroende på fastighetens ålder) eftersom skattesituationen blir mindre förmånlig för köparen, än om fastigheten köptes direkt (lägre skattemässigt avskrivningsunderlag).

IAS 40 – förvaltningsfastigheter

Dag 1-vinster

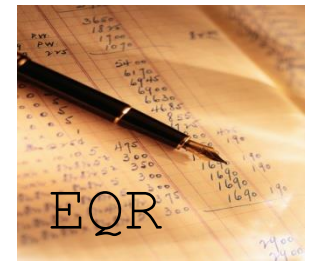
Redovisning hos köparen

Redovisning (**initialt**) hos köparen: Fastigheten tas upp till den avtalade köpeskillingen (alltså minskad med rabatten).

Redovisning "**Dag 1**" hos köparen: Fastigheten tas upp till marknadsvärdet (alltså utan avdrag för rabatt). Rabatten blir en "Dag-1 vinst" som ingår i köparens omvärderingsresultat.

Ingen förklaring eller information lämnas kring förekomsten av Dag-1 vinster i de finansiella rapporterna.

Varför fortsätter inte fastigheten att redovisas fastigheten med avdrag för rabatten? Det troliga är ju att även köparen kommer att sälja aktierna när fastigheten någon gång avyttras och då själv tvingas lämna rabatt.

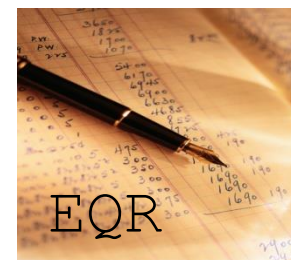
AVVECKLADE VERKSAMHETER

(IFRS 5)

IFRS 5 – avvecklade verksamheter

Vad betyder informationen?

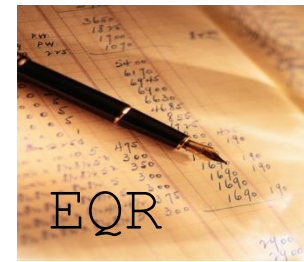

- Borde endast få användas på **segment**. Då går det att följa redovisningen bakåt, vilket skulle underlätta prognoser.
- Ger en **överskattning av tillväxten** när bolag både köps och säljs kontinuerligt.
- Ger felaktig information vid **utdelning** av verksamhetsgrenar.
- Är det tänkt att användas på en verksamhet som läggs ner?

IFRS 5 – avvecklade verksamheter

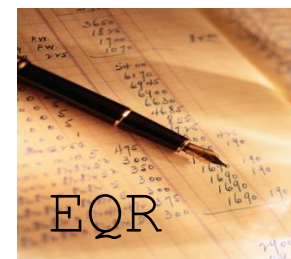
Bolag X: Utdelad verksamhet

Nettoomsättning	B1	16 664	15 373
Övriga rörelseintäkter	B2	1 603	1 724
Förändring av varulager		-159	-132
Värdeförändring biologiska tillgångar	D3	617	689
Råvaror och förnödenheter	B3	-5 951	-5 585
Personalkostnader	C1	-2 763	-2 536
Övriga rörelsekostnader	B3	-6 251	-6 258
Resultat från joint ventures och andelar i intresseföretag	F2	1	-6
Jämförelsestörande poster	B4	-113	116
EBITDA		3 648	3 385
Avskrivningar		-1 137	-1 114
Rörelseresultat		2 511	2 271
Finansiella intäkter	E7	29	40
Finansiella kostnader	E7	-122	-124
Resultat före skatt		2 418	2 187
Skatter	B5	-544	-417
Periodens resultat, kvarvarande verksamhet		1 874	1 770
Periodens resultat, avvecklad verksamhet	G1	140 281	4 242
Periodens resultat		142 155	6 012

IFRS 5 – avvecklade verksamheter

Bolag X: Nedlagd verksamhet

Nettoomsättning	1	796,3	767,7
Kostnad för sålda varor		-542,3	-511,2
BRUTTORESULTAT		254,0	256,5
Försäljningskostnader		-109,0	-101,7
Administrationskostnader	7	-70,6	-78,8
Forsknings- och utvecklingskostnader		-12,2	-11,9
Resultat från andelar i intresseföretag	15	-	3,1
Övriga rörelseintäkter	9	14,2	5,3
Övriga rörelsekostnader	9	-2,2	-6,1
RÖRELSERESULTAT	1,2,3,4,5,6,7,9,10	74,2	66,4
Finansnetto			
Finansiella intäkter	11	8,7	5,6
Finansiella kostnader	11	-9,3	-16,0
RESULTAT FÖRE SKATT		73,6	56,0
Inkomstskatt	12	-12,2	-9,1
ÅRETS RESULTAT, KVARVARANDE VERKSAMHET		61,4	46,9
Årets resultat från avvecklad verksamhet		-17,2	-45,2
ÅRETS RESULTAT, TOTAL VERKSAMHET		44,2	1,7